

Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální školy, České Budějovice, Štítného 3

Štítného 3, 370 01 České Budějovice

Identifikátor školy: 600 022 242

Termín konání inspekce: 23. květen – 26. květen 2005

Čj:	07-1296/05-5007
Signatura	kg1zy504

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy České Budějovice jsou příspěvkovou organizací, kterou zřizuje Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice. Součástí škol jsou zvláštní škola, praktická škola, speciální základní škola při nemocnici, speciální mateřská škola při nemocnici, školní družina, školní klub a speciálně pedagogické centrum. Ve škole je dále zřízena jedna třída pro žáky s lékařskou diagnózou autismus a dvě třídy pomocné školy.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Zjištění a zhodnocení personálních podmínek vzdělávání ve zvláštní škole a v praktické škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.
- Zjištění a zhodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání ve zvláštní škole a v praktické škole.
- Zjištění a zhodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve vybraných předmětech ve zvláštní škole a v praktické škole

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve třídách zvláštní školy působí 23 vyučujících. Osmnáct z nich je odborně kvalifikovaných pro výuku ve speciálních školách, čtyři jsou odborně kvalifikovaní pro výuku v základních respektive středních školách a jeden vyučující má středoškolské pedagogické vzdělání doplněné studiem speciální pedagogiky. Ve třídách pomocné školy a ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus vyučují odborně kvalifikované učitelky. Pedagogický kolektiv na 1. stupni zvláštní školy doplňuje osobní asistent.

Organizace činnosti a provozu školy je podrobně řešena ve Školním řádu a v Organizační struktuře školy. Vedoucí pracovníci, pedagogičtí pracovníci i provozní zaměstnanci mají v pracovních náplních jasně stanovené pravomoci a kompetence. Organizační struktura školy je přehledná a přispívá k účelnému a efektivnímu řízení školy. Přenos informací uvnitř školy se uskutečňuje na poradách vedení školy, pedagogických radách, na jednání metodických sdružení a pracovních komisí. Důležitou složkou informačního systému je vnitřní intranetová síť. Podle aktuálních potřeb jsou organizovány provozní porady. Informační systém je vytvořen tak, aby všichni zaměstnanci školy měli přístup ke všem aktuálním informacím a vedení školy získávalo zpětnou vazbu pro své rozhodování v důležitých otázkách činnosti školy. Hlavním poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada, která se schází šestkrát ročně. Z jednání pedagogické rady jsou pořizovány přehledné záznamy, vypovídající o průběhu a výsledcích vzdělávání v jednotlivých třídách i konkrétních žáků. Metodické sdružení 1. stupně a dvě pracovní komise (tělesné výchovy a pracovního vyučování) se scházejí pravidelně a svou činností výrazně přispívají k naplňování cílů stanovených v realizovaných vzdělávacích programech.

Kontrolní a hospitační činnost ředitelky školy a dalších vedoucích pracovníků je plánovitá, systematická a komplexní. Kromě hospitací je zaměřena na také na kontroly dokumentace, na kvalitu činnosti metodického sdružení a pracovních komisí a součástí jsou i kontroly provozních zaměstnanců. Vedení školy poskytuje zaměstnancům formou dotazníků prostor pro prezentaci názorů na různé oblasti činnosti školy, zjištěné poznatky vyhodnocuje, zpracovává a využívá při plánování. Zjištěné závěry z kontrolní činnosti se účinně promítají ve zkvalitňování vzdělávání.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je prioritně zaměřeno na oblast využívání výpočetní techniky ve výuce a na prohlubování speciálně pedagogické kvalifikace pedagogického sboru. Vedení školy podporuje další vzdělávání pracovníků a vytváří jim prostor pro další profesionální růst.

Personální podmínky mají vynikající úroveň

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Speciální školy používají dvě budovy v centru města. V budově ve Štítného ulici je umístěn 2. stupeň zvláštní školy a praktická škola s dvouletou přípravou. Žáci 1. stupně zvláštní školy, pomocné školy a autistické třídy jsou vzděláváni na odloučeném pracovišti školy v Husově ulici v oddělené části budovy obchodní akademie. V této budově je umístěno i speciálně pedagogické centrum.

Vnitřní prostory v obou budovách odpovídají potřebám žáků speciálních škol. Budova 1. stupně zvláštní školy byla výrazně zasažena povodněmi, nyní jsou veškeré interiéry školy velmi hezky a pro žáky podnětně upravené, zařízené vhodným žákovským, úložným a speciálním nábytkem a vybavením. Učebny prostorově dobře odpovídají počtu žáků. K dispozici jsou, kromě kmenových učeben, herna, malá relaxační místnost, odborná učebna informatiky a hudební výchovy, žákovská knihovna, kuchyňka a herna školní družiny. Z prostorových důvodů není možné zřídit tělocvičnu.

Pro výuku žáků 2. stupně zvláštní školy a praktické školy jsou zřízeny tři dílny, dvě školní kuchyně, odborná učebna šití, učebna hudební výchovy, učebna fyziky, relaxační místnost, posilovna a tělocvična. Potřebám výuky dále slouží dvě počítačové učebny, jedna z nich je vybavena sedmi počítači napojených na internet a druhá je vybavena deseti počítači (sponzorské dary) a slouží zároveň jako žákovská knihovna. Na rozlehlém dvoře je zřízen školní pozemek a asfaltové hřiště. Třídy jsou postupně vybavovány novým žákovským nábytkem. Třídy a společné prostory jsou vyzdobeny především velmi zdařilými pracemi žáků. Vzhledem k velikosti tříd jsou žákům pouze v omezené míře k dispozici relaxační prostory.

Učebnice, doplňkové texty, učební pomůcky, audio-vizuální a didaktická technika, kompenzační pomůcky jsou ve škole zastoupené v potřebném množství. Pro výuku je k dispozici široké spektrum počítačových programů. Využívání názorných pomůcek a didaktické techniky sleduje vedení školy při hospitacích. Na základě zjištěných poznatků a podle požadavků vyučujících je účelně doplňován fond názorných pomůcek a další materiální vybavení.

Materiálně-technické podmínky mají velmi dobrou úroveň.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Ve zvláštní škole jsou žáci vzděláváni podle vzdělávacího programu zvláštní školy, žáci zařazení do pomocných tříd jsou vzděláváni podle vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy. Žáci s lékařskou diagnózou autismus jsou vzděláváni podle individuálních vzdělávacích programů. Individuální vzdělávací programy jsou přehledně zpracované dokumenty s velmi dobrou vypovídací hodnotou. V praktické škole s dvouletou přípravou jsou realizovány učební dokumenty (učební plán a učební osnovy) schválené MŠMT ČR pod čj. 24 744/96-24 dne 31. 7. 1996. Vzdělávání žáků ve všech

inspektovaných součástech probíhá v souladu se zařazením do sítě škol

Škola uplatňuje učební dokumenty v plném rozsahu, je vyučováno podle platných osnov. Učební plány jsou v souladu s rozvrhem hodin a reálnou výukou. Povinná i fakultativní dokumentace je vedena. Prokazatelně a přehledně dokládá průběh a výsledky vzdělávání.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu a rozvrh hodin odpovídají psychohygienickým hlediskům. Školní řád obsahuje práva a povinnosti žáků a pracovníků a zároveň jasně formuluje pravidla a podmínky výchovně vzdělávací činnosti. Součástí jsou pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

Škola v rámci zkvalitňování péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami realizuje dva projekty zaměřené na využití výpočetní techniky ve výuce („Soubor výukových prezentací pro zvláštní školu“ a „ICT ve výuce žáků s mentální retardací a lékařskou diagnózou artismus“). Oba projekty slouží i dalším školám, které vzdělávají žáky s tímto typem handicapu. Ve škole je zřízeno Informační centrum, které nabízí širokou škálu činností. Pořádá metodické semináře, publikuje zkušenosti vyučujících na internetových stránkách, vytváří projekty zaměřené na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Prevence sociálně patologických jevů je součástí běžné výuky, ale výrazně je rozšířena v mimoškolní a zájmové výchově. V této oblasti převažují dlouhodobé a pravidelně se opakující akce. V rámci grantů poskytovaných Městem České Budějovice a Krajským úřadem Jihočeského kraje jsou v tomto školním roce realizovány tyto projekty:

- *Školní naučná stezka* – zaměření na ekologickou a environmentální výchovu
- *Divadlo zvuků* – spolupráce s Informačním centrem občanského sektoru zaměřená na rozvoj tvořivosti
- *Sport handicapovaných* – zkvalitnění a rozšíření nabídky sportovních činností
- *Pod širým nebem* – rozvoj mimoškolních zájmových aktivit, aktivní trávení volného času pro děti se zdravotním postižením

Každoročně jsou organizovány zimní lyžařské kurzy pro žáky 7. – 9. ročníků zvláštní školy, kurzy plavání pro žáky 4. ročníku a pěvecká soutěž Konvalinka pro žáky speciálních škol v Jihočeském kraji. Ve spolupráci s Městkou policií v Českých Budějovicích jsou pravidelně pořádány letní pobytové tábory pro žáky školy, zaměřené na prevenci kriminality. Ve spolupráci se Střediskem výchovné péče proběhlo v tomto školním roce sledování klimatu tříd, v rámci autoevaluace školy byly sledovány projevy šikany a její řešení. Přestupky proti školnímu řádu jsou podle potřeby projednávány ve výchovné komisi za účasti pedagogických pracovníků, rodičů a pracovníků odborů sociální péče.

Vnější informační systém vůči rodičům nezletilých žáků, rodičovské veřejnosti a zřizovateli je funkční. Veřejnost je o činnosti školy informována v regionálním tisku, v televizi Gimi a na pravidelně aktualizovaných internetových stránkách. Tradičně jsou pořádány Dny otevřených dveří.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk, řečová výchova, matematika, přírodověda, pracovní vyučování, hudební výchova ve zvláštní škole a ve třídách pomocné školy

V plánování a bezprostřední přípravě na vyučování učitelky respektovaly obecné i specifické cíle vzdělávání a požadavky osnov. Stanovené cíle byly přiměřené aktuálním možnostem a schopnostem žáků, průběžně docházelo k jejich konkretizaci. Vyučující diferencovaly výuku s ohledem na specifické vzdělávací potřeby jednotlivých žáků.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, hodiny hudební výchovy v odborných učebnách,

pracovní vyučování ve školních dílnách. Učebny obsahovaly řadu vhodných podnětů k výuce, jsou upravené, součástí výzdoby tvoří práce dětí. Žáci pracovali s učebnicemi, pracovními sešity, názornými, manipulačními, případně kompenzačními pomůckami. Při hudební výchově zpívali za doprovodu kytary a hudebních nahrávek, používali nástroje z Orffovy soupravy.

Většina hodin byla vhodně strukturovaná, vyvážený byl podíl samostatné práce žáků a práce pod vedením vyučující. Běžnou součástí vyučování byla individuální dopomoc vyučujících žákům. Tempo práce bylo operativně přizpůsobované potřebám žáků i aktuální výchovné situaci ve třídě. Důsledně byl využíván názor a v různých činnostech měli žáci možnost zapojit různé poznávací kanály. Pokyny vyučujících byly jasné a dětem dobře srozumitelné. Motivace vycházela zpravidla z navazování na dosavadní zkušenosti dětí, v některých hodinách byly využité drobné herní prvky nebo překvapení. Stupeň obtížnosti úkolů zadaných k samostatné práci byl většinou přizpůsoben individuálním specifickým potřebám a schopnostem dětí

Průběžné hodnocení dílčích výkonů žáků bylo motivačně pozitivně zaměřené, vyučující většinou pamatovali i na celkové zhodnocení práce žáků v závěru hodin. Ke vzájemnému hodnocení byli vyzváni pouze žáci ve třídách se spojenými ročníky na 1. stupni zvláštní školy.

Vzdělávání probíhalo v klidné, radostné atmosféře. Vyučující byly svým vystupováním a chováním žákům přirozeným vzorem.

V hospitovaných hodinách projevovali žáci úroveň znalostí a dovedností odpovídající jejich specifickým možnostem, požadavkům osnov a danému ročníku školy. Na vyučující se obraceli s důvěrou. Bylo patrné, že klima školy je založené na vzájemné důvěře, otevřenosti k potřebám dětí a na toleranci.

Průběh a výsledky vzdělávání mají velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v praktické škole

Výuka hodnocených předmětů byla vedena věcně a odborně správně. Obsah učiva byl vyučujícími plánován formou časově-tematických plánů, které respektují učební osnovy. Při přípravě výuky učitelky vycházely z pojetí vyučovaných předmětů, přihlížely k aktuálnímu stavu třídy a individuálně přistupovaly ke vzdělávacím potřebám žáků s výraznějším postižením.

Výuka sledovaných předmětů probíhala v klidném prostředí kmenových učeben, obě vyučující ve třídách navodily velmi pěkné pracovní klima, které kladně ovlivnilo průběh i celkovou úroveň výuky. Strukturu vyučovacích hodin obě vyučující důsledně dodržovaly, vnitřní členění převážně vycházelo z obecných didaktických zásad i individuálních potřeb žáků. Efektivitu a psychohygienu práce podporovalo vhodné zařazení skupinových a individuálních forem výuky, střídání činností a využití celého prostoru učebny. Výuka byla úzce spjata s okolním světem, s životními zkušenostmi žáků a navazovala na běžný praktický život. Žáci byli průběžně motivováni pochvalou a pozitivním povzbuzením. Podpora rozvoje aktivního projevu žáků chyběla v hodinách výkladových (hlavně u žáků s výraznějším postižením), v nichž výrazně převažovalo působení učitelky. Ta se snažila o zvýšení úspěšnosti učení žáků pomocí praktického využití názorných pomůcek i propojení zkušeností žáků z odborného výcviku s teoretickými poznatky. Výrazným pozitivem byl individuální přístup k žákům s různým stupněm postižení.

Interakce mezi jednotlivými žáky byla minimální. Převažovala interakce a komunikace mezi učitelkou a žákem, a to zejména pomocí řízeného rozhovoru.

Hodnocení i klasifikace měly spíše motivační charakter a byly zdůvodněné. Žáci byli chváleni za splnění úkol a měli možnost zažít pocit úspěchu. Až na výjimky však chybělo vzájemné hodnocení žáků, zcela bylo opomenuto sebehodnocení.

Odborný výcvik je prováděn mimo školu ve smluvním zařízení, kterým je mateřská škola. Toto zařízení plně zajišťuje materiálně-technické zázemí pro odborný výcvik obou ročníků praktické školy a umožňuje naplnění obsahu praktické výuky. Žáci druhého ročníku se v době inspekce připravovali na závěrečné zkoušky, které proběhnou v měsíci červnu. Tomu byla přizpůsobena forma výuky, která probíhala v blocích.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu rodinná výchova v praktické škole mají velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola hodnotí své výsledky vzdělávání v několika rovinách. Ve výroční zprávě o činnosti školy jsou uváděny celkové výsledky v oblasti vzdělávání a výchovy. Výsledky vzdělávání jsou pravidelným tématem pedagogických rad. Vyučující zjišťují výsledky vzdělávání průběžně, během celého školního roku.

Standardizované evaluační nástroje nejsou používány.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání mají velmi dobrou úroveň

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Krajským úřadem České Budějovice.
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školních zařízení č.j. 26446/01-21.
3. Třídní výkazy všech tříd speciální školy na školní rok 2004/2005.
4. Katalogové listy všech tříd speciální školy za školní rok 2004/2005
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004 ze dne 24. 9. 2004
6. Školní řád základní školy ze dne 15. 2. 2005
7. Školní řád střední školy ze dne 15. 2. 2005
8. Plán práce školy – školní rok 2004/2005, schválená pedagogickou radou 26. 8. 2004
9. Organizační struktura školy ze dne 25. 8. 2004
10. Prevence a řešení šikany ve škole ze dne 22. 11. 2004
11. Záznamy z jednání pedagogické rady za školní roky 2003/2004, 2004/2005
12. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků zvláštní školy a praktické školy ve školním roce 2004/2005, k termínu kontroly
13. Evidence kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
14. Rozvrh hodin platný k termínu inspekce kontroly
15. Sešity, žákovské knížky a další písemnosti žáků ve sledovaných předmětech zvláštní školy a praktické školy

ZÁVĚR

Personální podmínky velmi příznivě ovlivňují kvalitu výuky. Odborná kvalifikace pedagogického sboru a pracovní zaujetí většiny vyučujících pozitivně ovlivňuje průběh a výsledky výuky. Vedení školy promyšleně a cíleně podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků a získané poznatky vyučující realizují ve výuce. Vyučujícím je vytvářen prostor pro tvořivý přístup k výuce a uplatnění vlastní aktivity.

Prostorové podmínky školy jsou promyšleně využívány zřízením řady odborných učeben, které jsou při výuce běžně používány. Materiálně-technické podmínky umožňují vyučujícím důsledně dodržovat zásady názornosti a přiměřenosti. V průběhu výuky jsou používány jak tradiční dvourozměrné pomůcky, tak i výpočetní a audiovizuální technika. Používání názorných pomůcek není samoučelné, ale pomáhá žákům k osvojení vědomostí a dovedností požadovaných vzdělávacím programem.

Průběh a výsledky vzdělávání odpovídají požadavkům na vzdělávání zařazených žáků. Výrazným pozitivním rysem sledované výuky byl individuální přístup. Stanovení přiměřených vzdělávacích cílů a vytváření vhodného sociálního klimatu ve třídách. Přiměřená náročnost a respektování osobnosti žáků ze strany vyučujících se projevovala jejich přirozeným chováním, snahou a zájmem o výuku. Výrazným rysem školy je její zaměření na rozvoj mimoškolní a zájmové činnosti. Realizací řady dlouhodobých akcí je vytvářena široká nabídka trávení volného času žákům, kteří v běžných podmínkách mají pouze omezené možnosti individuálního rozvoje.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mg. Vladimír Ira	.....
Člen týmu	Mgr., Jiří Holomek	.....
Člen týmu	Mgr. Ivana Neumannová	.....
Člen týmu	Marie Jozová	.....
Člen týmu	Jaroslava Moserová	.....
Člen týmu	Jan Příbyl	.....

V Českých Budějovicích dne 27. června 2005

Razitko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. xxx. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele(ky) školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 27. 6. 2005

Razítko

Ředitel(ka) školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

.....

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Krajský úřad – odbor školství, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 Č. Budějovice	4. 7. 2005	1296/05
Školská rada		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.